

DVILYPUMO PAVOJUS

Kevin Epps

Apaštalas Jokūbas nurodo, kad vengtume dvilypumo. Kas yra dvilypumas ir kokios jo pasekmės?

Savo laiške apaštalas Jokūbas žodžius "dvilypis" arba "dvisielis" pavartojo du kartus (Jok 1:8, 4:8). Krikščionis, būdamas dvilypis vienoje ar kitoje gyvenimo srityje, kenkia sau.

Žodžiais "dvisielis" arba "dvilypis" iš originalo, t. y. graikų kalbos, verčiamas žodis "*dipsykhos*", kur "*dis*" reiškia "dukart", o "*psykhe*" - siela. Jokūbas naudoja tą žodį aprašydamas svyruojančius, net savo poreikiais ir pomėgiais abejojančius, tvirtų įsitikinimų neturinčius, dvideidžius ir nenuoširdžius žmones. Dvilypumo motyvas atsispindi visame jo laiške.

Net Šventajame Rašte aprašomi teisieji kartais tapdavo dvilypiais. Jonas, krikštydamas Jėzų Kristų, pamatė Šventąją Dvasią nusileidžiant ant Išganytojo "kūnišku pavidalu <...> tarsi balandis" ir išgirdo balsą iš dangaus, kuris "prabilo: Tu mano mylimasis Sūnus, tavimi aš gėriusosi" (Lk 3:21-22). Bet patekęs į kalėjimą, kuriame vėliau jam buvo nukirsta galva, Jonas nusiuntė pas Kristų mokinius, kad paklaustų: "Ar tu esi tas, kuris turi ateiti, ar mums laukti kito?" (Lk 7:19-20).

Jėzus ėmė kalbėti minioms apie Joną: "Ko išėjote į dykumą pažiūrėti? Ar vėjo linguojamos nendrės? Ir ko išėjote pamatyti? Ar švelniais drabužiais vilkinčio žmogaus? Švelniais deabužiais vilkintys gyvena aure karaliaus rūmuose. Tai ko gi išėjote? Ar pamatyti pranašo? Taip, sakau jums, ir daugiau negu pranašo (Mt 11:7-9)!"

Jonas Krikštytojas buvo žmogus, o mums žmonėms įprasta suabejoti, kai sunkiu metu Dievas, atrodo, neatsako į mūsų maldas, kuriomis į jį kreipiamės. Nors Jono klausimas parodė jo abejones, Kristus Joną Krikštytoją pavadino didesniu už bet kurį iki tol buvusį pranašą (Lk 7:28). Mus guodžia ir drąsina žinia, kad tuos, kurie romiai ieško Dievo valios, jis žada atminti, kaip ir Joną Krikštytoją, prisimindamas jų tikėjimo pergales.

Abejoti meldžiantis?

Pirmiausia, dvilypumas, apie kurį kalba Jokūbas, atsiskleidžia maldoje (Jok 1:5-8). Apaštalas aprašo savo maldomis nepasitikintį ir abejojančią žmogų, kuris "toks dvilypis, visuose savo keliuose nepastovus".

Abejonės ir nepasitikėjimas bendraujant su Dievu, sukuria kažką panašaus į trumpą sujungimą. Kaip elektrotechnikoje: trumpas sujungimas ir ryšio nėra, lemputės nebešviečia. Prieš prašydami Dievo turime patys savęs klausti. Pateikiu klausimus, į kuriuos atsakydami padidinsime maldos veiksmingumą.

Pirmas klausimas. Ar tai, ko aš prašau maldoje, atitinka jo - Dievo - valią? Apaštalas Jonas paaiškina, kaip tai svarbu. "Mes tvirtai pasitikime juo, nes ko tik prašome *pagal jo valią*, jis mūsų išklauso" (1 Jn 5:14).

Antras klausimas. Ar aš savo gyvenimu, savo elgesiu vykdu Dievo valią? Jonas pabrėžia paklusnumo reikšmę: "Ir gauname iš jo, ko prašome, nes *laikomės jo įsakymų* ir darome, kas jam patinka" (1 Jn 3, 22).

Trečias klausimas. Kurlink nukreipti mano tikslai: į mane ar Dievop? Jokūbas perspėja, kad būtume atidūs tam, ko prašome: "Jūs prašote ir negaunate, nes negerai prašote - tik savo įnoriaus patenkinti" (Jok 4:3).

Jeigu teigiamai atsakei į pirmuosius du klausimus, o į trečiąjį atsakei: "Dievop", tai tau neturi būti sunku išvengti abejonių meldžiantis. Žinoma, mes negalime užsitarnauti ar išreikalauti iš Dievo norimo atsakymo. Dievas atsako mums vadovaudamasis ne mūsų, o savo teisumu ir malone.

Klausyti, bet nevykdyti?

Jokūbas perspėja ir dėl dvilypumo Dievo Žodžiui (Jok 1:22-25). Jis nurodo, kad dvilypumas gali prasiskverbti į mūsų elgesį ir perspėja, kad tikintieji būtų "žodžio vykdytojai, o ne vien klausytojai, apgaudinėjantys patys save" (1:22). Kristaus sekėjas, džiaugiasi skaitydamas Šventąjį Raštą, bet tas skaitymas turi tarnauti ir tam tikram tikslui. Tai yra, padėti tapti panašesniu į Kristų. Turime ne vien patirti malonų *jausmą*, bet ir iš tikrųjų siekti *būti geresniais*, negu esame. Malonus pasitenkinimo jausmas gali būti apgaulingas. Gali mus įtikinti, kad kažką jau pasiekėme, nors iš tiesų nieko neįvyko.

Jėzaus gyvenimo istorija įkvepia daugelį. Ir neatsitiktinai. Bet, deja, mažai kas tą įkvėpimą nukreipia tam, kad sektų Jėzumi Kristumi, vykdytų Jo valią.

Evangelijoje pagal Luką pasakojama apie moterį, kurią taip paveikė Jėzaus Kristaus žodžiai ir stebuklai, kad ji sušuko: "Palaimintos įščios, kurios tave nešiojo, ir krūtys, kurias žindai!" Bet Kristus atsiliepė: "Dar labiau palaiminti tie, kurie klausosi Dievo žodžio ir jo laikosi" (11:27-28). Kitą kartą Jėzus kalbėjo apie paikus žmones, kurie savo gyvenimo nestato ant uolos (Kertinio Akmens). "Kas klauso šių mano žodžių ir *jų nevykdo*" - paikas (Mt 7:24-26). Ir atvirkščiai - tie, kurie nori *paklusti* Kristui, tie "vykdo" Jo žodžius.

Ir nors, ką mes bedarytume, negalime užsitarnauti išganymo, bet galime jį prarasti, jei būsime tik klausytojais (Hbr 2:1-3).

Būti šališkam?

Mūsų susirinkimai taip pat gali atspindėti dvilypumą, - aiškina apaštalas Jokūbas. Argi reikia atsižvelgti į turtingus bažnyčios narius, jiems atėjus "į jūsų susirinkimą" (Jok 2:2)? Matyt, Jokūbo laikais kai kuriuose susirinkimuose turtingi nariai būdavo labiau gerbiami ir galėjo užimti patogesnes vietas bažnyčioje. Todėl Jokūbas perspėja bažnyčios vyresnius, kad jie nebūtų "šališki" (2:4) ir neskirstytų narių pagal visuomeninę padėtį ir turta.

Jokūbas puikiai suprato, kokie bendravimo sunkumai gali kilti dėl veidmainiavimo ir dvilypumo. Jis ir pats netiesiogiai buvo susijęs su apaštalų Petro ir Pauliaus kivirču (Gal 2:11-16). Petras, atvykus "kai kuriems nuo Jokūbo", veidmainiavo (2:12). Skaitydami šias eilutes, suprantame, kad Petras, kaip ir mes,

turėjo žmogiškų silpnybių. Aprašomu atveju "jis valgydavo su pagonimis; bet kai tie [žydai nuo Jokūbo] atvyko, jis atsitraukė ir ėmė jų vengti bijodamas apipjaustyjų".

Deja, kartu su juo veidmainiavo "ir kiti žydai, net Barnabas pasidavė jų veidmainystei". Petras tapo didžiu vadu ir Dievo žmogumi, bet čia jis pamiršo pamoką, kurią regėjime buvo gavęs iš Jėzaus. "Iš tiesų, aš dabar suprantu, jog Dievas nėra šališkas, - tada apreiškimą paaiškino Petras. - Jam brangus kiekvienos tautos žmogus, kuris Jo bijo ir teisingai gyvena" (Apd 10:34-35).

Senovės graikų teatre aktoriai kalbėjo (*krinomai*) iš už (*hypo*) kaukių. Iš tų dviejų žodžių sudarytas žodis *hypokrisis*, verčiamas žodžiu "veidmainystė". Nejaugi mus taip smarkiai veikia aplinkiniai, kad mes bendraudami su kai kuriais žmonėmis, vaizdžiai kalbant, užsidedame kaukes, siekdami neprarasti tų žmonių palankumo?! Būkime budrūs, kad nenuklystume nuo kelio, kuriame, kaip rašo apaštalas Paulius, "visiems tapau viskuo" (1 Kor 9:19-22), nes palikę tą kelią galime pradėti prieštarauti ne tik patiems sau, bet ir - kas dar blogiau - Pačiam Dievui. Jėzus Kristus davė puikų pavyzdį, kaip būti nešališku (plg. Apd 10: 34). Savo nešališkumą Jis įrodė, paaukojęs savo gyvybę už visus žmones, neatsižvelgdamas į jų pareigas ar visuomeninę padėtį.

Aprašyme, kai fariziejų siųstieji žmonės pripažino, kad Jėzus Kristus yra "tiesiakalbis" ir niekam nepataikauja (Mt 22:16), esama ironijos. Jie juk klausinėjo "iš už kaukių" - jų tikrasis tikslas buvo "Jį sugauti kalboje" (22:15). Aišku, jų sumanymas žlugo.

Laiške romiečiams taip pat rašoma, kad "Dievas nėra šališkas" (2:11). Mūsų Kūrėjas teisia nešališkai (Ef 6:7-9; Kol 3:25; 1 Pt 1:17).

Nusižengti tik vienu dalyku?

Toliau savo laiške Jokūbas parodo, kad dvilypumo būna ir laikantis įstatymo. Jau daug amžių krikščioniškasis pasaulis, vykdydamas Dievo duotą įstatymą, daro tai dvilypiai. Dėl atsižvelgimo į asmenis karališkasis įstatymas nėra vykdomas taip, "kaip Raštas reikalauja" (2:8). Senajame Testamente aprašyta, kaip iš Dievo buvo gautas karališkasis įstatymas. Jo esmė užrašyta Kunigų knygoje: "Mylėkite savo artimą kaip patys save" (19:18).

Kada sulaužome tą meilės įstatymą? Tada, kai nusižengiame nors vienu dalyku. Nes kas nusižengia nors "vienu dalyku, tas lieka kaltas ir dėl visų" (Jok 2:10).

Visapusiškai apsvartęs karališkąjį įstatymą, Jokūbas pereina prie Dešimties Dievo įsakymų. Pateikia du iš jų: septintąjį ("Nesvetimauk") bei šeštąjį ("Nežudyk") (Iš 20:13-14) ir vadina Dešimt įsakymų tobuluoju laisvės įstatymu (Jok 1:25).

Karališkasis įstatymas, tobulasis laisvės įstatymas, rodo žmonijai, kaip reikia mylėti. Kai skaitome dešimtį to įstatymo dalių, tai yra Dešimt įsakymų, suprantame, kad pirmieji keturi yra apie meilę Dievui, o paskutiniai šeši - apie žmogaus meilę žmogui, apie meilę artimui kaip sau pačiam (Kun 19:18; Jok 2:8).

Jokūbas aiškina, kad mes būname dvilypiais, kai, laikydamiesi vieno iš dešimties meilės įstatymo įsakymų, nusižengiame kitam. Dar kartą atkreipkite dėmesį į tai, kad nusižengimas vienam įsakymui lygus "viso įstatymo" sulaužymui (2:10-11).

Dievo įstatymas parodo Jo valią

Jėzus Kristus pranašavo apie tą dieną, kai Jis grįš ir daugelis Jam šauks: "Viešpatie, Viešpatie!" Tada kai kurie iš šaukiančiųjų išgirs tokius Kristaus žodžius: "Aš niekuomet jūsų nepažinojau. Šalin nuo manęs, jūs nedorėliai!" (Mt 7:21-23). Nors ir labai žmogus tikėtų Juo, bet tik tas įeis į Jo karalystę, - sako Jėzus, - "kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią" (7:21). Čia tuo pat metu kalbama ir apie įstatymą, ir apie Dievo valią, nes Jo įstatymas yra Jo valios išraiška.

Jokūbas perspėja mus, ragina visada būti paklusniais Dievui. Daug lengviau yra samprotauti apie Dievo karališkojo įstatymo, meilės įstatymo (Kun 19:18), prasmę, negu detalai jį išnagrinėti (Iš 20:1-17). Jei tikintysis nestudijuoja, nenagrinėja, neskaito Šventojo Rašto, tai jis mėgina pats nuspręsti, kas yra meilė. Tuo tarpu Šventajame Rašte aiškiai apibrėžta meilės sąvoka: "Nes tai ir yra Dievo meilė - jo įsakymus vykdyti. O jo įsakymai nėra sunkūs" (1 Jn 5:3).

Kokios nuodėmės Jūs labiausiai nemėgstate? Vagystės? Svetimoteriavimo? Dievas nori, kad mes neapkęstumė visų nuodėmių. Jis nori, kad laikytumėmės Jo įsakymų, kad darytumėme tai, kas Jam patinka (1 Jn 3:22).

Tikėti, bet nedaryti?

Kalbėdamas apie dvilypumą tikėjime (Jok 2:14-26), Jokūbas neturi galvoje tų abejonių, kurias gali patirti žmogus dėl savo tikėjimo Dievu. Apaštalas vadina dviveidžiu tokį tikėjimą, kuris yra be veiksmo, "neturi darbų". Tikėjimas - dviveidis, kai jo nematome darbuose. Jokūbas nori, kad skaitytojai suvoktų: tikėjimas Dievu - tai daugiau, negu tvirtas žinojimas, kad Jis yra. Kiekvienas krikščionis turi suprasti, kad "tikėjimas be darbų nevaisingas" (2:20). Jokūbas ragina mus apčiuopiamai įrodyti savo tikėjimą: "Parodyk man be darbų savo tikėjimą, o aš tau darbais parodysiu savo tikėjimą" (2:18).

Vien tikėjimo neužtenka, sako jis. "Ir demonai tiki ir dreba" (2:19). Daug lengviau drebėti prisiminus, kad yra Dievas, negu siekti visur Jam paklusti. Puikus pavyzdys yra senovės Izraelis. Izraelitai drebėjo iš baimės ir pagarbos, kai Dievas jiems davė Dešimt įsakymų ir kai jie jautė Jo buvimą (Iš 20:18-19). Bet kai tik jie nustojo jausti Dievo artumą, tuoj nusiliedino auksinį veršį (Iš 32), vietoj to, kad bijotų pažeisti visiškai aiškius Dievo apreikštus įsakymus.

Kalbėdamas apie tokį tikėjimą, kurio pavyzdys - Abraomas, apaštalas Jokūbas nurodo visiems krikščionims: "Matai - tikėjimas veikė kartu su jo darbais, ir darbai tikėjimą padarė tobulą" (Jok 2:22).

Nepažabotas liežuvis

Prisimink: tu iš visų jėgų stengeisi, kad nelepteltum ko nors nereikalingo, bet, nepaisant visų pastangų, lemtingas žodis prieš tavo valią išlėkė iš lūpų. Taip yra buvę? Žinoma, yra.

Kai savo liežuviumi "šloviname Viešpatį, savo Tėvą, ir juo keikiame žmones" (Jok 3:9), parodome savo dvilypumą (3:1-12). Jokūbas liežuvį vadina "nerimstančia blogybe, pilna mirtinų nuodų", nes liežuvavimas pakerta maldos galią. Jei liežuvausi, tai perniek nueis ir dvasingas Dievo Žodžio skaitymas, ir bešališkas bendravimas su žmonėmis, ir tikėjimas, užtvirtintas darbais.

Prieš pasakydami žodžius, kurie gali kam nors pakenkti, turime savęs paklausti: "Tikrai reikia tai pasakyti? Gal man tik norisi tai pasakyti?" Jei tie žodžiai turi būti pasakyti, tai: "Ar būtent tam žmogui aš juos turiu pasakyti?"

Tu tik įsivaizduok, kokia puikia taptų žiniasklaida, politinis ir visuomeninis gyvenimas, jei mes mąstytoje apie tuos dalykus taip, kaip mąstė Jokūbas. "Juk mes visi dažnai nusižengiame. Kas nenusideda kalba, tas yra tobulas žmogus; jis sugebės pažaboti visą kūną" (Jok 3:2). Tai, ką mes kalbame, mūsų pašnekesiai, mūsų kalba liudija apie mūsų dvasinį subrendimą - arba apie jo nebuvimą.

Iš širdies lobyno

Prieš patikrindami žodžius, kuriuos kalba mūsų lūpos, turime patikrinti mintis, kurios kyla iš mūsų širdies lobyno, nes, kaip sakė Jėzus, "burna kalba tai, ko pertekusi širdis" (Mt 12:34).

Ne visada galime patikrinti, ar teisybė tai, ką mes išgirdome, bet be abejo patys pasirenkame, ką branginti ir ką vertinti. Kasdien Šėtonas, viešpataujantis ore kunigaikštis (Ef 2:2), negailestingai bruka mums daugybę neprideramų minčių. Mūsų pareiga - paimti "nelaisvėn kiekvieną mintį, kad paklustų Kristui" (2 Kor 10:5).

"Bjaurus žodis" (Ef 4:29) supa mus iš visų pusių. Jį girdime iš mūsų bendradarbių, bendramokslių, pažįstamų. Televizija, spauda skleidžia ir diegia tokias moralines vertybes ir elgesio normas, kurios visiškai priešingos tam, ko iš savo mokinių tikisi Dievas.

Visuomet pirmenybę teikime Dievo mums siūlomiems žodžiams ir siekiams. Jie turi tapti mūsų savastimi, juos turime saugoti savo širdies lobyne. "Nusimazgokite rankas, nusidėjėliai, nusivalykite širdis, besiblaškantieji!" (Jok 4:8). Neabejokime meldamiesi, stropiai skaitykime Dievo Žodį, nebūkime šališkais bendraudami su žmonėmis, tikėkime Dievu, tiksliai laikydami jo įsakymų, ir kalbėkime taip, kad mūsų žodžiai skatintų brolius ir draugus garbinti Visagalį. Jeigu mūsų troškimas paklusti Dievo valiai, jo žodžiui bus nepajudinamai tvirtas, galėsime prisitarti prie Dievo, ir Dievas prisitartins prie mūsų.